

ELŐFIZETÉS :

egész évre:

a „Bácskára” 6 frt.
„Bácskai gazda” mellék-
lappal 7 frt.
„Bácsmezei tanügyi fü-
zetek”-kel 8 frt.

A lap szellemi részét il-
lető külföldi munkák a szer-
kesztőnek, anyagiak a tu-
lajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

HIRDETÉSI DÍJ :

egy 1 hasábos petit sor 10
kr. többszöri hirdetésnél
olcsóbb. Nyílttér sora 25
kr. Bélyegdíj minden hir-
detésnél 30 kr. A hirdeté-
sek BITTERMANN NÁN-
DOR nyomdájában és a
szerkesztőnél fogadtat-
nak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik e lap minden 7., 14., 21. és 28-án

Egyes szám ára 15 kr.

4380. szám 1880.

k. ig.

Bács-Bodrogh megye
alispánjától.

Értesítés.

A felső II. járás érdemtelen szolgabirája Dregán Péter folyó hó 18-án a jobblétre szenderülvén, az ekép megürült, és a közszolgálat érdeke ellenére hosszabb ideig üresedésben nem hagyható állomásnak választás utjáni betöltése a **f. é. april hó 6-ra** és következő napjaira kitűzött rendes évnegyedes közgyűlésen fog eszközölni.

Miről a törvényhatósági bizottsági tag urakat f. hó 17-én 4200 sz. a. kibocsájtott meghívásom kapcsán oly megjegyzéssel értesitem, hogy az ezen választás által netán megürülendő más tisztii állomások is ezen közgyűlésen fognak betölteni.

Zomborban, 1880. évi márc. hó 20-án.

Sándor Béla s. k.
alispán.

Zombor, virághéten.

Minden mozgalmat örömmel üdvözöl a haladás embere, süvegel minden törekvésnek, mely városunk fontos érdekeinek előbbre vitelét célozza. Kétszeresen tapsolunk minden culturmozgalomnak, mely százados fél-álmból fölocsudó iparunknak érdekeit hordja ajkán jeligéül.

Ily mozgalom az, mely több helybeli jó módu és értelmes iparostól megpendítve s Pekánovits Imre mérnök úr által programmba foglalva, a szerencsés megtestesülésre áhítozik.

Mintegy ötven iparos előtt, a nevezett úr hévvel elmondott beszédében a következő fontosabb föladatak tűzettek ki megfajtendőkül, egy

Zomborban alkotandó »Zombori iparos-egylet« tagjainak.

1. Az iparosok általános művelődésének sürgetése és fokozása; evégből az egylet a rendelkezésére álló anyagi és erkölcsi befolyással oda kíván majd hatni, hogy addig is, míg célszerűbb s csupán iparosok kiképzésére szolgáló iskolák emelkednek, iparos tanoncul csak a törvényszabta korig jól kiiskolázott ifjak vétesse- nek föl

2. Az iparosoknak a szakszerűleg rájuk vonatkozó irodalmi termékekkel, népszerűen tudományos eszmecserékkel és szaklapokkal való megismertetése s így szellemüknek a szakok tovább fejlesztésére való képesítése.

3. Az egyes iparágak segédeszközeinek, szerszámainak, csinosító, munkakönnyítő és a külföldön is elismerést szerzett gépeinek megismertetése, megszerzése, kezelése és használat- ba hozása.

4. Anyagisme; a bevásárlási források, az azokkal való hitelforgalmat elősegítő társulási föltételek.

5. Közösen nagyobb szállitmányokra és vállalatokra való társulás; közös törekvés az idegen országból importált cikkeknek, jobbak vagy hasonlók készítése általi fölöslegessé tételére.

6. Csekély heti befizetések által olcsó hitel- tőkének megteremtése, illetőleg kölcsönös jót- állás által jutányos pénzkölcsönöknek kieszközlése.

7. A munkaképtelen iparosoknak segélye- zése, az elhalálozott szegény iparosok családjával való gondoskodás; betegeknek kisegítése.

8. Kiállítások rendezése vagy azoknak pár- tolása s az ily alkalommal szerzett ismereteknek közforgalomba való hozatala.

Az értekezlet elnökül Pekánovics Imrét, alelnökül Husvéth Istvánt, pénztárnokul Heindl-

hoffer Róbertet, ügyészül Henneberg Sándort s egy 12 tagú bizottságot, mint választmányt, az alapszabályok megkészítésére kiküldvén, elfogadta, hogy az üresen hagyott jegyzői tisztre ezen választmány ajánlhasson valakit.

Remélhető a tiszteletbeli vezetők névsora után, hogy itt nem holmi bankettező kompániával s a hazáért meg az iparért nagyokat szavaló hősökkel, hanem oly törekvésű férfiakkal van dolgunk, kiknek a fölvetett eszméket úgy megérlelni, mint terjeszteni és megvalósítani is sikerülend. Adja Isten!

Iparbarát.

A nevelőintézeti gyermek-bálokról.*)

Minden tudománynak meg van a maga rendszere, minden művészetnek megvannak a maga szabályai. Egy tapasztalati adatok alapján alkotott tudományos rendszerben, minő a mai nevelészet, új irányt akarni meghonosítani, avagy az okvetlen elérni akart célra, nem biztosan vezérlő eszközöket használni: arra a föltevésre jogosít, hogy az illető, ama tannak évezredes, kipróbált elveit nem ismeri, hogy kalandor ezen a téren.

*) Dacára, hogy minket is csipked, szívesen adunk helyet ezen előkelő tollból eredt cikkeknek, valamint a reá netán jövődő válasznak — ha ez is szakszerűleg komoly és tárgyilagos leend. Sz.

Én ugyan nem ismerem nevelési rendszert, mely a gyermek-bálokra szót vesztegetne; de ha már divatba akarják az u. n. haladás barátai hozni; többek föl-kérésére leplezetlenül előadom fölülük nézeteimet. Ha tanító vagy nevelő-intézet bármily nyilvános, és a közönség tudtával tartandó föllépést rendez: ennek, a saját legfőbb céljával, a gyermekeknek relativ tökélyre juttatásával, karöltve kell lefolynia.

Már most kutassuk, mi a célja egy gyermek bálnak? Akar-e ez csupán mulatság lenni?

Vagy az intézet a szülőknek alkalmat akar nyújtani arra, hogy gyermekeiknek ügyességeiről meggyőződjenek?

Vagy talán specialis nevelési eszköz a nevelésben valamely specialis cél elérésére?

Mi valóban nem kockáztathatjuk, hogy eltaláljuk a rendező intézet szándékát, mert már azt mégis csak felteszszük, hogy egy intézet ily szokatlan dologra tervszerűen és indokokból határozta el magát.

Mulatságnak leánynevelő intézetben bál, hozzá még jelmezbál nem válik be.

Hogy a túlfeszített testi mozgás, megerőtetés a fiatal testnél épen este s éjjel, midőn annak nyugalomra szállania kellene, a test kifejlődésének előmozdítására semmi esetre sem alkalmas, azt, úgy gondolom, velem együtt mindenki megengedi. E tekintetben tehát a bál legjobb esetben legalább is haszontalan. Ha orvos volnék, talán nem volnék ily engedékeny; mert a tapasztalás számtalan esetet tud rá, hogy itt kifejtettebb

VÁRGA.

Husvét napján.

Elő bútt a zöld fü
A mezőn a réten;
Nyilik mindenütt a
Virág a vidéken.
Fűnek és virágnak
Érthető e szava:
„Tény a feltámadás
Szent hitágazata.“

Lomb fakadt az ágon,
Kizöldült az erdő;
Balzsamos illattal
Legyezget a szellő.
Illatnak és lombnak
Érthető e szava:
„Tény a feltámadás
Szent hitágazata.“

Csattog a madárdal
Lent-fent körös-körül;
Csevegve fut az ér
A kösziklák közül.

Dalnak és pataknak
Érthető e szava:
„Tény a feltámadás
Szent hitágazata.“

Aranyos pillangó
Csapong ide s tova;
Szinmézét gyűjtöget
Dolgos méhek sora.
Méhnek és lepkének
Érthető e szava:
„Tény a feltámadás
Szent hitágazata.“

Kiderült a mennybolt:
Mosolyog szüz képe;
Vidámságtól hevül
A nap tiszta fénye.
Napnak és mennyboltnak
Érthető e szava:
„Tény a feltámadás
Szent hitágazata.“

Városov Mihály.

Szegény Jancsi!

Szép egy lány volt Varju Panni
Keserves azt elmondani:
Mit túrt tőle szeretője . . .
Verd meg, egek Teremtője!

Hitegette, csalogatta,
Utóbb mégis cserbe hagyta;
Kicsi lett a zsellér gyerek — —
Ha a biró menyje lehet

Biró Bandi szemes fajta,
Más babáját törbe csalta:
Mit neki egy selyem kendő
Ha lesz érte szép szerető!

Tudta Jancsi, mi lesz ebből —
Hogy kiütik a nyeregből;
De mit tehet? szegény ember,
A biróba kötni nem mer.

Akár mikor megy azóta,
Mindég üres a kis lóca;
Varjuéknál — de csak neki —
Soha sincsen otthon senki.

kor is adott áldozatokat; és a veszély a még gyengéd fejlődés állapotában sokkal nagyobb. Ha nevelő vagyok, növendékemet, ha szülő, gyermekemet nem teszem ki veszélynek, mikor nem szükséges.

De nézzük a hatást a növendékek lelkületére.

Igen, a játék, a mulatság, a nevelés nagy eszközei között foglal helyet. Ez minden jó nevelési rendszernél úgy van. Hadd legyen jó kedve a gyermeknek, hadd táguljon a sziv, örüljön a lélek, hadd legyen a nevelési idő a gyermekre boldog életkor. A gyermeknek ez szükséges, megfelelő korának, kedve szerint van, természetének követelménye. A gyermeknek játszania, mulatnia kell, üdülés kell neki, az eleven természet, a tüzes vér tombolja ki magát. Szabad mozgást nekik, hadd feseljék lényök, fejlődjék erejük, levegőt, tért, napot, mozgást, lármát, életet nekik! A nevelés első törvénye a természethez alkalmazkodni és valódi szükségleteit kielégíteni. Ez nemcsak egészségökre lesz, hanem szellemök fejlődésére is. Sokat kívánunk a gyermekektől, adjunk is nekik sokat. Adjuk nekik az üdülésben azt, mit tőlük a munkában visszakívánunk. A szomorú, nyomott kedélyű gyermek nagyon hozzáférhető a rossz benyomásoknak, a vészes befolyásoknak. Az örömeire pedig kitágul a gyermek lelke, vidám a gyermek, elégedett és boldog, a rossz hajlamok pusztulnak és jóknak engednek helyet.

A szórakozás, a mulatás, nélkülözhetlen eszköze a nevelésnek, de mindig csak eszköz, és sohasem cél. Eszköz a nevelés céljához, a jellem nemesítése, tökéle-

tesítéséhez. Az eszköznek a célhoz kell segítenie. Segít-e e célra a bál? A mi a mértéktelenség az evés-ivásban, az a bál a szórakozásban; nem hogy szórakozik benne a gyermek, hanem a gyermeket szórakozottá teszi; a szórakozottság pedig akadály a nevelésben; és e szórakozottság kezdődik jóval a bál előtt, az ittasság fokát éri el a bálban, és sokáig tart a bál után. Ezen egész idő alatt legyőzhetetlen akadályul szolgál mind a nevelés, mind az oktatás munkájában; a helyett, hogy a mi rendeltetése lenne, felüldítené, fogékonnyá tenné a növendéket a munkára; alkalmatlanná, használhatlanná teszi. Hol keressük itt azt, mit Fenelon oly igazán mondott: hogy a mulasztáshoz munka által kell készülni, és a mulasztásban a munkától pihenőt tartani. Oly játék kell a gyermeknek, melynek végével jól esik neki azonnal a munkához fognia, és pedig fokozott kedvvel. A bál a legrövidebb ut és legszebb alkalom, hogy a növendék ábrándossá legyen; az ábrándozót pedig először gyógyítani kell, és ha ez sikerült, akkor lehet csak nevelni.

A szórakozásnak a korhoz és természethez kell alkalmazkodnia, a bál pedig ehhez a korhoz tulságosan mesterséges. E korban még a szerénység, a szende félénkség praedomináló a kedélyben, és ha a gyermeket erősen kiragadjuk e hangulatból, soha sem fog az oly jóízűt mulatni, soha sem lesz rá a mulatás oly üdítő, oly csillapító, mint ha megbagyjuk azon korlátok között, melyeket szerénysége emel. Megva-

A bucsúban bizott még csak,
Majd kitűnik, ki a csélesap.
Vett is neki cukor szivet —
Az volt rajta: örök hived.

Jancsi lelkén nehéz felhő,
Panni fején selyem kendő . . .
„Kell is nekem a kend szive!
Másnak vagyok már én híve.“

Jancsi ugyan szolgál legény,
De ezt el nem bírta, szegény;
Ugy menekült bánatátul,
Ma fogták ki a Tiszából.

M. I. L.

A protokciós köpönyeg historiája.

(Folytatás és vége.)

II.

Épen dinnyeérés évadja volt. Hogy-hogy nem történt, elég az hozzá, hogy este Marci nagyon sok sárga dinnyét talált bevacsorálni, mitől aztán másnapra olyan hideglelést kapott, hogy a kórházba került.

Soh se félt annyira az ispotálytól, mint most;

bizony a szerelmes embernek olyan az, akár az einzeli áristom; ki nem szabadul onnan egy könnyen, azután meg Katica csak meg nem látogathatja, olyat még kívánni sem mert. Mit szólna a világ hozzá!?

Szegény Marci mikor a forróság rajta volt, még szerencsés volt, legalább nem tudott magáról semmit; hanem ha elhagyta, akkor szenvedett még csak igazán. Az a szőke bajszu tambur nagyon agasztotta, mert ő egy idő óta vette észre, hogy az fundál magában valamit.

A kaszárnyában azonban nem változott semmi. A legénység exercirozott, a spielleutok pedig mint rendszeren 3—5-ig iskoláztak a régi helyen. Fel sem tűnt igen, hogy Marci a kórházban van.

Az a fundáló batalions tambur volt most a spielleutok kommandánsa. Szó a mi szó, nem volt csunya gyerek az sem. Ő sem volt utolsó a maga mesterségében. Katica még mindig kitekintett mikor jöttek vagy mentek, hogy ugyan hol maradt az ő Marcija. Egy nap, két nap, és még csak hírének sem hallja.

Egyszer azután a tambur egész jó kedvűen elmondja a lánynak, hogy biz Marci urlapra ment haza, még pedig leány nézőbe, mert aligha ki nem szabadul a katonaságból, minthogy tavasszal halt meg az édes apja s így nincsen az anyján kívül senki odahaza

gyünk győződve, hogy ha egy nevelő előbb kitudja növendékeitől vágyaikat, nem találja, hogy általános volt a vágy ily kápráztató multság után, vagy ha úgy találta volna, akkor rosszul van; az van rosszul, hogy ily korán bántják őket, keltettek föl bennük efféle vágyak; és ekkor e vágyak tüzeire nem olajat önteni, hanem azt okosan hűteni kell.

Nem természetes a gyermeknek e mulatás, hanem utánzás és alakoskodás; úgy tesznek, mint a nagyok: „Lengnek fel, lejtnek le, hajlongnak és bókolnak, lekötelező nyilatkozatokat tesznek, szépet mondanak egymásnak, udvarolnak: = komédia. Ki merné modani, hogy ez egészen természetes társalgás, hogy e társalgás illik e korhoz, a mely korban legjobban érzik magukat ezen komédiára kárhoztatott társalgók, hogy ha a kétfelé futnak egymástól. És így van ez jól. Vagy talán a felvilágosult nevelő kérdezni fogná: hol volna itt a nevelés, hol die schöne Manier? Hát ki vette eddig rossz néven a bimbónak, hogy összezárul? A bimbó ugy szép; és ha idő előtt nyílik, szépség és illat nélkül — kellem nélkül — nyílik.

És mi lesz végre a szívről és kedélyről? kérdi egy nevelő a gyermekbálokról elmélkedve; ily eljárás után nem fog-e a szegény ifjuság egészen visszasan ítélni arról, hogy „mi igaz, mi tisztességes, mi igazságos, mi szent, mi szeretetreméltó, mi jóhirű, mi erény, mi dicséretes a magaviseletben“ (Fil. 4, 8.)? És a tánc maga? kérdi tovább; lehet, hogy a fiatalabb gyermekek azon szerencsés gondolat nélküliséget, mely érzé-

keiket fátyollal borítja, kár nélkül jutnak át a veszélyen; az öregebb vendégecskékkal többé-kevésbé más-kép lesz. Gondolatokat és érzelmeket, melyeknek legjobb ha minél tovább szunnyadnak, mintegy erőszakkal ébresztenek fel bennök, és így vakmerően nyulnak a gyermeki ártatlanság szent disze- és védvéhez.

Általában a keresztény nevelészek nem tudják elég erős kifejezésekkel korlátoztatni ez üzelmet.

És képzelhető-e leánynevelő, a ki nem keresztény alapon épít?

De talán az intézet célja: e bálók által csak a szülőknek alkalmat adni arra, hogy meggyőződjenek gyermekeik némely ügyességeiről? Erre kínálkoznak más nem veszélyes módok.

Vagy talán specialis nevelési eszköz arra, hogy a növendékek hozzá szokjanak a nyilvános élethez? Erre is van sok más jobb mód. És ez nem is oly sietős, hogy a babajáték évadjában volna szükséges kezdeni. Vagy talán az intézet vezetőjének nem elég korán vezetik a mamák bálókba leányaikat? Ő a leányt fel akarja szabadítani a hosszú rabságból? Vagy talán nektek, atyák, nem elég korán appellálnak — tárcáitokhoz báli ruháért, már az iskolában kell kezdeni??...

De hát a zombori gyermek-bálon nem esett meg semmi baj.

Megkönnyebbült kebellet, sőt némi diadallal mondja a bálreferens: „A ki utógondolat nélkül ment

a gazdaságnál. Már a jegyző vagy két hónapja be is adta a reclamatiót.

A leánynak szeget ütött a fejébe, meg talán a szívébe is egy kicsit, siránkozott is vagy két napig, és mikor azután egészen meggyőződött Marci kimaradása felül, felütötte az ajakát hogy hát, ha te ugy, én is ugy, és aztán rá sem gondolt többet. Kérdezni pedig nem kérdezett egy katonát sem, mert félt tőlük mint a tüztől, egyedül Marcit tartotta a legbecsületebbnek és az is megcsalta. Egy világért nem nézett többé egyre sem.

Megjött az október hónap; Marci még is a kórházban volt; az aggodalom és féltékenység még növelte baját.

A tamburnak pedig letelvén a három esztendeje, megkapta könyvét, bucsút mondott a kaszárnyának és felesapott cibilnek, de nem ám holmi paraszti cibilnek; olyan ruhája volt annak, hogy még a kapitány is érdemesnek tartotta, hogy kezét nyujtsa mikor elbucsúzott tőle. Tellett neki, mert volt miből. Molnár volt, két vizimalma volt az édes apjának.

Így aztán szépen felkészülve, az édes apjával együtt beköszöntöttek Katicáékhoz, hol épen együtt volt az egész familia.

Az öreg aztán szép, ékes szóval előadja jövete-

lük okát, utoljára kisüti, hogy ha nincs ellenvetésük, hát Pista fia számára megkéri Katicát.

Beleegyeztek. Az öregek csaknem ríva fakadtak örömlükben, a fiatalok pedig csak álltak egy darabig, nem tudták hamarjába mivel kezdjék, míg aztán Pistának meg nem jött az esze; akkor olyan esókot cuppantott az ajkára, hogy akkorát szólott mint egy blindi patron.

És aztán punktum, készen volt minden, csak a lakodalom hiányzott.

Marci pedig szegény, kinlódott az ispotályban, hol a hideg, hol a meleg törte. Hátha még ezt tudta volna?! A milyen fene gyerek volt, nem őrizte volna meg oda benn, hogy ki ne törjön, két batalion se. De hát nem tudta meg. Szenvedett és reménykedett folyton. Hanem hát semmi sem tarthat örökké. Marci utoljára is kifogott a nyavalyán és jobban lett annyira, hogy az orvos megkönnyörült rajta s minthogy annyira kívánczozott kifelé, kibocsátotta.

Fehéredett minden. Fehér volt a föld, fehér volt az überschwung, de Marci ábrázata százszorta fehérebb volt mindennél, mikor legelőször indult Katicáék felé. Szíve ugy elszorult, hogy alig tudták szavát venni, valami kinos előérzet bántotta, hogy a tamburt nem látta a kompániánál. Mindjárt rosszat gondolt. De nem szólt felőle senkinek.

oda s gyermek-jókedvénél egyebet nem keresett, az bőven osztozhatott a kicsinyek örömeiben."

Ez nagyon szép: de nevelőnek elvek szerint kell eljárnia és nem szabad növendékeit erkölcsi veszélynek kitennie; mert nagyon régi és az emberi természetből kifolyó, a tapasztalás által is beigazolt és a paedagogusok által feltétlenül elfogadott igazság, hogy „A ki keresi a veszélyt, utóbb is elvész benne;” a ki tüzzel játszik, megégeti magát. A nevelés terén kockáztatni nem szabad, veszedelmes; mert nem lehet itt, mint a konyhában, a nemsikerült tésztát a moslékba kiönteni. Ezen kockáztatás veszedelmesnek bizonyult be a tenforgó esetben is; mert mi nem vagyunk oly szerencsések, mint a referens ur. Azt mi sem vártuk, hogy a referens arra lesz kárhóztatva, hogy botrányos kalandokról, mérgezésről stb. kelljen referálni; hanem a referens ur oly könnyen kielégítettik; pedig a mitől mi féltünk, hogy félelmünk komoly és indokolt volt — sajnos — ez esetben is igazolva van. Hát lássa referens ur, mikor a bál keletkezésében volt, mindjárt voltak szülők, kiknek visszatetszett; nem tetszett nekik sem a körülmény, hogy az intézet adja, — sem a szereplők, a kiknek adja, — sem az idő, a melyben adja, és annyira nem akartak a közvéleménynek ilyenekhez való hozzászoktatásához — hogy ne mondjuk épen rontásához — járulni, hogy gyermekeiket távol akarták tartani. De a referens ur nem referálja — pedig jellemző nagyon — hogy nem lehetett; hogy a gyermek nem akart elmaradni, hogy a gyermek

minden áron menni akart, hogy el kellett vezetni; hogy a gyermek nem akart — engedelmeskedni! Az engedelmisség a nevelés basisa, s itt az alap meg-ingott. Az engedelmisség a nevelés terén így lett felmondva. A nevelés barátjának ez mennyi elmékedésre nem nyit alkalmat! Ez azt mutatja, hogy az első rést, mely a szülői tekintélyen ütött, a bál ütötte. Ez azt mutatja, hogy e multság eszméje annyira elfogta a fiatal kebelét, hogy ez nem tudott a gerjedelem ura lenni . . . ; annyira elragadta a fiatal szívet, hogy a szülői sértetlen tekintély lett az áldozat . . . a földön az isteni után az első, a legnagyobb tekintély! — Ez azt mutatja, hogy a gyermek nem akart lemondani vágya kielégítéséről, és ez az első győzelem . . . A nevelés terén komoly processus. Sem szives olvasóinkat, sem az intézet vezetőjét, sem referens urat nem akarjuk terhelni ez elmékedés csábító folytatásával arról, hogy hogyan ébred a hiuság; hogyan kezdődik némely családnál a költekezés, mely nehezükre esik, és mely nélkül ellehetek volna; hogyan ismer meg némely leány oly multságot, melyben később körülményei tiltani fogják részt vennie stb.

Nem attól félünk mi, hogy mindjárt a bálreferens a bál alatt terebélyes fává nőtt erkölcsi botrányokról fog referálni; hanem attól, hogy nekünk regisztrálnunk kell, amint hogy csakugyan kell, hogy elvettették a mag. A magból lesz a fa. Azért minden paedagogus egyetért abban, hogy „csirájában

Az ég borús volt, sötét szürke felhők pihentek a boltozaton, a szél élesen sivitott végig a homályos utcákon, lesöpörgette időnként a házak tetejét s szórta mindenfelé a havat, be, becsapkodta Marci arcába, de az még csak a szemét sem hunyorította meg. Tudta is ő, mi történik körül, ő csak Katicáját kívánta látni, kiről az utolsó időben olyan rémségeseket álmodott az ispotályban. Mert az a tambur nagyon aggasztotta, az nem hiába olyan fundáló természetű! . . .

Végre elérte a házat. Marcinak nagyon feltűnt e szokatlan állapot. A házban nagy csendesség, a nagy kapu meg a kis utca ajtó tárva nyitva, benn a szobában tányér esörömpölés . . . mi lehet ez? de ez már nem jót jelent. Bepillant a kis ablakon . . . s mit lát! . . . Az asztal szépen felterítve s hosszúra kinyújtva, hogy akár egy kompánia hozzá férhetne, azután megvakva cifrábnál cifrább formájú édességekkel . . . s most már kezdi érteni a dolgot. Itt lakodalom van készülőben. De ezt csak úgy gondolta, mert kimondani dehogy bírta volna; megakadt abban még a lélekzete is, hát még a szó, e gondolatnál, hogy Katica férjhez megy máshoz! Most aztán még százsorta halaványabb lett mint eddig volt, fogait összeszorította mint az éhes toportyán, kezével görcsösen kapott nagy késéhez, szemével mereven nézett azon táj felé, honnan a

lakodalmasság jönni fog, . . . a szél pedig füttyűrészelt tovább, söpörte a havat s rázta a ház előtt álló borzas vén eperfát, hogy szinte nyögött bele. A kis ablakra cifrábnál cifrább figurákat rajzolt a hideg, mely az imént gyújtott világtól úgy ragyogott, úgy mosolygott az utcára; csak Marci állt ott kin egy helyben, ő nem hallott semmit, nem látott semmit, csak csikorgatta fogait, hogy szinte könnyezett bele. Hej azt csak az Isten tudná még nagyjából is elmondani, hogy mit érezett ő akkor.

Állt, állt jó darabig, már egészen megfihéredett a csapkodó hótól, míg arca és fülei majd kicsattantak a nagy hidegtől, de ő mind ezt nem érezte. Ugy állott a nyitott kapu mellett, mint egy hazajáró kísértet, mereven és némán és várta a lakodalmasságokat.

Most már nem kellett soká várni, mert kis vártat mulva hallatszott a csengő, bongó szánkó, a kurjantások is mind jobban erősödtek, a mint közelebb és közelebb jöttek, míg nem a Marci szeme előtt nagy zsvivajjal behajtottak az udvarra.

Marci nem hitt szemeknek, azt gondolta talán álmodik, midőn a koszorus menyasszonyt vőlegényével, bevágtatni látta, utána azután a szánkóknak hosszú sorát. — De nem álmodott; igazság, való igazság volt

kell elfojtani a rosszat". . . . Nem szabad a növendéket kitenni oly erős gerjedelmek veszélyének, melyeket megfékezni gyenge és gyakorlatlan keze nem tud; mert ez lenne a legegyszerűbb út ahhoz, hogy egykor szenvedélyeinek labdája legyen.

Még csak a bál idejét illetőleg egy pár szót.

Nem lehet itt helye, vitatkoznunk a bűnt erkölcsi értéke fölött, csak annyit jegyzünk meg, mit senki sem vonhat kétségbe, hogy a bűnt a kath. vallásban az egészhez tartozik. A hitelemző, a vallás tanaihoz hiven, a bűnti idő megtartását komoly kötelességnek mondja. A nevelőintézetnek, ha vallásos nevelést akar, a hitelemző tekintélyét és tanítását egész teljében támogatnia kell -- hogy hát a legközönyösebb álláspontra helyezkedjünk -- legalább negative, a mennyiben semmi olyat nem tesz, vagy nem enged meg, mi a hittanár működésével ellenkezik; mert más-kép következetlen lenni, a következetesség pedig a nevelésben az alapelvek egyike, nélküle a nevelés chaos, meghiusul.

Ha a világban lát a növendék kihágást vallása törvényei ellen, ez nem hat oly rontólag lelkiületére; mert öntudatlanul is azon hiszemből él, hogy a világ tekintetben nem irányadó. De ha nevelő intézetben esik meg ellenkező, az ugyanott tanított vallási elvekkel; ez a gyermek lelkiületében megingatja az egész törvény abszolút sérthetlenségéről való hitet. Mert az intézet tekintély, és kivált a fiatalabb növendék egész lényé, ha lehet mondani meggyőződése, te-

kintélyen alapszik. Itt állt aztán, a miről az irás azt mondja, hogy a ki egyben vétkezik, vétkezik az egész törvény ellen.

Hogy miképen nem szabad leánynevelő intézetben mulatni -- elmondottuk mi; hogy miképen kell és szabad, beszélje meg más . . . a ki szinte ért a dologhoz s a leánykákat, a jövő nemzedékek anyáit, a jövőbeli családok őrangyalait, szinte szereti.

P. J.

Az Adán felállítandó „földmives-iskola”-ról.

Mottó: Csak a vagyonos nemzet a szabad nemzet.

(Vége.)

Nem vagyok képes magamat visszatartóztatni, hogy utógondolataimban meg ne emlékezzem néhány szóval közmívelődési állapotainkról. Pedig jól tudom, hogy ez a cím „utó-szó” rendesen elég szokott lenni arra, hogy azt a fejezetet senki se olvassa el. Minek is? Erről a dologról már annyit irtak, a józan, okos, hasznavehető bölcseségtől kezdve, fel egészen a képtelen badarságig, hogy az ily cég a közönség előtt lassanként elveszté hitelét, s a magát tájékozni kívánó eltéved a különböző utmutatók közt. -- Aztán meg ehhez a dologhoz minden ember is ért, vagy legalább követeli magának, hogy ő is ért hozzá; s dacára a temérdek bukásnak, nyomoruságnak, bűnhődésnek, melylyel e pontra vonatkozólag az életben mindennap találkozunk, azért nem adja fel senki sem

minden a mit látott, az ő Katicáját elvesztette örökre, örökre.

Kirántotta nagy kését, megvillogtatta markába, a fogait még jobban összevicsoritotta, szemei tüzeltek mint az égő pokol -- jaj neked Katica, jaj neked tambur, imádkozzatok! ütött a végórátok, meg fogtok halni nyomban, imádkozzatok -- s még jobban markába szoritotta kését, szemei elhomályosodtak, nem tudott magáról semmit, annyira neki volt vadulva. Be akart rohanni a lakodalmas nép közé, hogy megbüntesse azokat, a kik őt ily szerencsétlenné tették. Az ő élete ezentul úgy sem ér már semmit, de legalább ők se tudjanak örülni a felett, a mit ő elvesztett.

Be akart rohanni. Alig mozdult azonban a kerítés megöl, melyhez támaszkodva állt mindedig, mintha csak valamely láttatlan lélek megbabonázta volna, kését kiejtette kezéből, maga pedig visszadőlt a kerítéshez és sirt, átkozódott mint a gehennára ítélt . . . s az előbbi vadember, úgy megszeliidült, hogy most már ha árthatott volna valakinek, nem tudott volna ártani, annyira erőt vett rajta a fájdalom . . . És benn egyre vigabban szólt a muzsika s járta a menyasszonytánc, kün zúgott az éjszaki szél zordon, hidegen, az a kétségbeesett ember pedig csak zokogott folyton két karjára dőlve, sokáig, nagyon sokáig a viharba, a téli

éjszakába Egyszer aztán elhallgatott, és eltűnt . . . csupán egy órákás domborult a kerítés tövében, és az alatt hallgatott a szegény Marci, becsukott szemmel, viaszos ábrázattal A patrol komendás megbotlott a tömegben, midőn azután kutatni kezdték, hogy mi volna a hó alatt, ott találták meg Marcit halálra fagyva, kinek már semmi sem kellett a világon egyéb a sirnál; el is temették szépen, parádéval mint katonát szokás, megsiratták mindnyájan, mert hát jó fiu volt, kár volt érte.

Hogy Katica mit szólt hozzá, azt nem tudom, hanem annyit tudok, hogy nagyon szomorú menyecske vált belőle, még mosolyogni sem igen látta azóta senki.

A menyecske apja ezután jó időre egy száraz malmot épített fundusára, mely épen azon helyre esett, hol Marci siralmas végét érte, de nem volt szerencséje hozzá, mert mindjárt az első nyáron kétszer úgy vágott bele az istennyila, hogy még a vasszege is elégett talán benne. Ez volt az Isten verése.

Ez volt a köpönyeg históriája. Még most is benn van a szegény Marci nevének kezdőbetűje a K. M. azaz Kondás Márton.

E naptól fogva az én köpönyegem, megszünt bakaköpönyeg lenni a regruta kollegák szemében; áhitattal nézett mindenki rá s boldognak érezte magát

a hitet,
művelő
E néhá
désnek
má ny
nak és
vagy en
szeretet
ember f
vekedés
a mikbe
lönbözik
érő gyü
egyéb j
azok he
lelkesít
fegyver,
forgatja
mely a
büszke
vivott e
zolt mor
megadja
végrehaj
szersmin
törpe en
nem a f
meg ma
Tu

még az
az a sz
lérnak
még én,
benne,
zett rán
melyen
volt raj
és így g
most a
varja se
lyáján,
ott silba
hozva, m

és a pos
Né
közel ér
gyün

A
ilyen vi

a hitet, hogy valóban ő is ért hozzá. Az egész köz-művelődési állapot a tudományon és munkán alapszik. E néhány szóban benne foglaltatik az összes művelődésnek előfeltétele és tartalma. E két dolog: tudomány és munkásság, képezi a népek szabadságának és vagyonságának alapját. Mindaz a phisikai vagy erkölcsi jó; — nagyobb kényelem, több ember-szeretet, kevesebb nyomor, nagyobb vagyonság, az ember fogalmának szélesebb kifejlése és értékének növekedése, izlésben és erkölcsökben való nemesedés, — a mikben saját korunk a megelőzőtt századoktól különbözik: e két dolognak lassan, de mindegyre ért és érő gyümölcse. E két szó az, mely letörölt minden egyéb jelszót a művelt nemzetek lobogójáról, hogy azok helyét kizárólag maga foglalja el; hogy emeljen, lelkesítsen, áldjon és boldoggá tegyen. Két oly erős fegyver, a mely egyént vagy nemzetet, ha kitartással forgatja azt, biztosan diadalra vezet. E két dolog az, mely a mai nemzedék szájába a fennen hangzó és büszke s bár még nem mindenben beváltható, de a kivivott eredmények által a multtal szemben eléggé igazolt mondást adta: nincs lehetetlenség! — A tudomány megadja a módot, s az iszonyatos erejű munkás kéz végrehajtja. Valami megdöbbenően vakmerő, de egyszer-smind nagyszerű is van ama mondásban, mely a törpe embert még egyszer gigássá teszi, de a ki többé nem a felhőkön túl lévő eget, hanem a földet hódítja meg magának.

Tudomány és munka, e két erősen marquirozott

vonása az, — egyik a homlok, a másik az arc és kéz redőiben, — a mai nemzedéknek, mely azt a mult alakjaitól megkülönbözteti; a melyre ez méltán büszke, mert neki sokjában van; és az emberiség történetében nincs értékesebb és érdekesebb pont, mint annak vizsgálata, hogyan fejlődik ki e két pont a népek között, hogyan válik általánossá, jelszóvá, csaknem mindenné, és hogyan igazolja magát eredményeiben.

Nincs oly magas kamatra kiadott tőke, mely kamatos kamataival együtt oly roppant arányban jövedelmezne, mint a hogy jövedelmez az emberiségnek a tudomány és munka.

Nagyon jól tudom, hogy egy nemzetnek relative nagygyá lételére sok különböző körülmény összeműködése kívántatik meg; hogy annak boldogulása és haladása temérdek tényező együtt-munkálásától függ, és hogy e tényezők egyaránt fontosak, s egyiket sem lehet elhanyagolni az egész kára nélkül. Azonban ez a normális állapotok mértéke. Vannak viszonyok, — rendkívüli, kivételes, átmeneti viszonyok, a mikor egy tényező szinte mindenné válik, s a lét vagy nem lét azon egy tényező megragadásától függ. Szerintem, ily viszonyok közt vagyunk mi, s a dolog vége, a melyet mindnyájunknak meg kell ragadnunk, s a melylyel magunkon legnagyobbat emelhetünk, az általános agricultural műveltség emelése, és a nemzet nevelés-ügye.

Pillantsunk csak a nyugati népek életébe, hogy mit csinálnak azok a nemzetek, melyek miveltebbek, gazdagabbak, nagyobbak és előhaladottabbak nálunk?

még az is, kinek most már az én protekcióm folytán az a szerencséje juthatott osztályrészü, hogy „pantalélnak” gyürni segítse a históriás köpönyeget. Hát még én, a ki viseltem, hogy ne büszkélkedtem volna benne, mikor az egész kompánia olyan irigykedve nézett rám. S máig sem sajnálom a protekció árát, a melyen magaménak vallhattam, pedig csak egy gomb volt rajta, s azóta talán az az egy is leszakadt róla és így gomb nélkül, elfelejtve mindenkitől, nyugszik most a hűvös magazin zugában. Nyugalmát nem zavarja semmi, hiszen úgy is eleget zavarták hosszú pályáján, csak a szuronyos ör lépései, ki éjjel nappal ott silbakol a magazin előtt, és most én, a ki szóba hozva, megőriztem a rohamos feledéstől.

Dekker Gyula.

Pattantyúk.

— D . . . n a káplán, aki egyuttal táborigyelész, és a postamester karöltve közeledtek Bodóné házához. Nézi-nézi Bodóné az aranyos sipkájukat; mikor közel érnek hozzá, fölismerve őket fölkiált:

— Uram bocsá! Azt gondoltam, hogy két financgyün — *pedig csak* a kispap meg a postás.

A kávéházban. „*Ugyan barátom, hogyan ihatol ilyen világos színű, langyos zagyvalékot! Hát nem*

tudod, hogy: a kávé forró legyen mint a pokol, fekete mint az éjszaka és édes mint a szerelem!”

— Ostoba beszéd! A poklot nem hiszem, a holdvilágos éj nem fekete, a szerelem édességei pedig számomra már nem léteznek.

* *

Nenjen maga hamis. Egy fiatal ember nagyban tette a szépet egy gazdag hölgyecskének. Egyszer a kisasszony azt kérdi tőle:

— Mondja csak Pista, micsoda ön?

— Iró vagyok.

— Iró? Hát aztán mit szokott irni.

— Regényt, novellát . . .

— Menjen maga hamis — vág szavába a kisasszony nevetve — hiszen a regények nincsenek írva, azok nyomtatva vannak.

*

Juci jubileuma. Nancsi szobaleány találkozik az utcán a Juci szakácsnéval, ki ugyancsak parádésan fel van cicomázva.

— Ejnye, Juci, de kicsipte magát! talán megnyerte a lutrit!? — kiált fel Nancsi.

— Ah dehogy! — feleli Juci — hanem, tudja, jubileum-féle ünnepem van: ma kergettek el huszonötödször a szolgálatból.

— Versenyeznek egymással az agriculturái műveltség és a nevelés-ügye felvirágzásában, mert érzik annak elsőrendű fontosságát . . .

Nézzétek meg a különböző nemzetek erkölcsi viszonyait, akármelyik körben: minél inkább idealizál az a nemzet egy vagy más ponton, annál biztosabbak lehetnek felőle, hogy ott, azon a ponton, a gyakorlatban igen rosszul állanak a dolgok. Mert az ember természeténél fogva akkor szokott idealizáláshoz folyamodni, mikor a valóságban, az életben nyomorúságát, sulyát érzi valaminek; minél nagyobb ez, annál nagyobb amaz; emennek nyomása alól mintegy amabban keres és talál menekülést. Ez az átka az idealizmusnak mindenütt; hol az életben, a gyakorlatban jól állanak a dolgok, ott nem szükséges idealizálni.

Ne neveljünk tehát idealizálókat, kik a tett helyett csak rajongani tudnak, hanem munkás egyéneket; mert az idealizálókat nevelő, hasonlít ahhoz az orvoshoz, ki betegeit az egyetlen opiummal tartja, s azt különböző alakban rendkívül ügyesen tudja nekik beadni. Azok élvezik a bűvös gyógyszert, de minden egyes bevétel után romlottabb a gyomor és az idegrendszer, s az elpusztulás bizonyos. És ugyanazon oknál fogva a gyengébb kevésbé izgató, bár üdítőbb és hasznosabb orvosságot, sőt magát az élethez és erősítéshez szükséges táplálékot is az így elrontott gyomor nem veszi be. Az idealizálás pedig oly bűvész, mely visz bennünket ingó talajon, felhők fölött, mélyes sötétségben, olykor megrémítve vagy megkacagtatva, míg egyszer vagy kiderül minden, vagy alá süllyedünk.

Nem kell felednünk, hogy a fiatalság a nélkül is telve van idealokkal, ha hiányzik is belőle a jó munkásság, mi a szellemi és anyagi életnek támpontja. Nem szabad azt sem felednünk, hogy a tulságos nemesség ép úgy megboszulja magát az egyénen, mint a tulságos hitványság. Csalódást támaszt, visszahatást szül, mint minden egyoldaluskodás, s e visszahatás által az egyén igen könnyen a másik végletbe esik. Tönkre teszi őt, élehetlenné, világfájdalmassá, kövételvé, vagy misantroppá — egy szóval félszeg lényné.

S mindezt a félszeg nevelés szüli. Nem is csoda! Nálunk a szülők egészen az iskolára bizzák a nevelést; oda vetik neki a megposhasztott és elrontott anyagot, hogy gyurjon belőle embert, s a tanító a nevelt gyermekek helyett kap olyan lényeket, kik a rendnek, becsületnek, értelmességnek, figyelemnek csak elemeivel sem bírnak; kikben először oly tulajdonokat kell kifejtenie, melyeknek már lelki tulajdonná kellett volna gyökerezniök a gyermekben a családi nevelés által, s kik annyival rosszabbak a vadonban nőtt gyermekeknél, hogy őket először vissza kellene nevelni az eredeti tulajdonokhoz, kinevelni azon hibákból, melyeket a szülei háznál felszedtek, és csak azután adni nevelésüknek határozott képző irányt . . .

Reméljük, hogy az Adán felállítandó földmives-

iskola, melynek mint erkölcsi orvosnak és tanítónak oly nagyszerű feladata van a nép között, t. i. az agriculturái műveltség terjesztésén kívül a népnevelés és a munkásság terjesztése, nemcsak hogy mielőbb fel fog állittatni, — mit epedve várunk — hanem nagyszerű feladatának meg is fog felelni.

Adja az Isten, hogy úgy legyen!

Fridrik Vidor.

Ismeretterjesztő rovat.

A honalapítói emlékszóbor kérdése. — Függlekűl: Pár szó az orsz. m. k. zeneakademia ujjászervezéséhez. Irta Borsódi Szilágyi Dezső építész. Budapest, 1880. Ára 80 kr.

Az előttünk fekvő művecskének, mint címéből látható, kettős tárgya van. Tüzetesebben csak az elsővel, t. i. a honalapítás ezredik évfordulója országos megünneplésének kérdésével foglalkozik; — míg benne a másik tárgy, az országos zeneakademia ujjászervezésének kérdése, csak futólag tárgyalatik. —

Az előbbi kérdéssel három szakaszban foglalkozik a szerző. A szakaszok címe: I. Budapest főváros szerepe a honalapítás ezredik évfordulójának országos megünneplésénél. II. A honfoglalás történelmi lefolyása, s Árpád jellemzése. III. A honalapítói emlékszóbor létesítésének kérdése.

Az I. szakaszban megengedi a szerző, hogy egy szobornak vagy bármily emléknek a jelzett alkalommal való felállítása, legyen az bármily fényes és nagyszerű, egy országos s világtörténelmi jelentőségű ünnepélylyel szemben mindenkor csak helyi s magán jellegű marad, s hogy a honalapításnak, mint a magyar nemzet történetében fordulópontot alkotó eseménynek úgy a fővárosban, mint az egész országban fényesen meg kell ünnepeltetnie. Ezen ünnepélynek azonban, a szerző véleménye szerint, csak úgy lesz üdvös hatása a nemzetre, kivált az utókorra, ha emléke egy szobor által örökítettik meg. Hogy ily szobor csakis az ország fővárosában lelheti méltó helyét, az a dolog természetéből foly.

A II szakaszban elmondja szerző a honfoglalás történetét és idézi Árpád jellemrajzát Szabó Károly „A magyar vezérek kora” című művéből. E szakasznak, az első olvasás alkalmával s a III. szakasz ismerete előtt, lehetetlen más célját sejteni, mint azt, hogy a nagy eseménynek és a nagy hősnek a lényeges jegyeket tömört rövidséggel összefoglaló rajzában biztos alapot akar a szerző vetni azon javaslatnak, melyet a szobor Árpádot jelleme minden oldaláról föltüntetendő compositiójára nézve kíván a III-ik szakaszban közölni. Erről azonban szó sincs a III-ik szakaszban, — s így a II-ik szakaszban nincs más rendeltetése, mint elmondani a magyar nemzetnek ki volt Árpád és mi volt a honfoglalás, és bebizonyítani az ország színe előtt, hogy Árpád jeles férfiú és a honfoglalás fontos esemény volt. Így elemi oktatás szükségét csak a legnaivabb kedély érezhette.

Mi
lálás ese
is megem
országse
hoz két f
rint, leg
állítása.
és a doh
színház t
vecske v
rálja. Az
vagy 189

Dac
igen hat
dit; — f
nyozza a
tágabb k

A f
gyarló á
disztele
dotatio h
telligenti
oly kérde
lem meg
forrva. T

a jellem
gyar nép
névé kell
hogy ott
mus álla

melyek a
nemzetie
szét. Né
van, me

volt, mi
a műkölt
gott. A
fogás, ér

alapfelté
sitése, —
sabb egy
melyre n
Ezért ör
ben ily c
művecske
mia épül

Szo
derin“ e
farka, S
kecske,
kongott
Miller“
két felvo

Miután így bebizonyította szerző, hogy a honfoglalás eseménye megérdemli, hogy róla ezer év múlva is megemlékezzünk, a III-ik szakaszban buzdít az ügy országszerte való buzgó felkarolására és javaslatba hoz két fővárosi köztért, melyek egyikén, nézete szerint, leghelyesebb és legcélszerűbb volna a szobor fölállítás. Az egyik a Huszár-féle telek a Károly-körut és a dohány-utca összeszőgellésénél, a másik a népszínház tájéka a köruti oldalon. Javaslatát egy a művecske végéhez csatolt tervrajzi melléklettel illusztrálja. Az ünnepély éveül vagy 1884-et, vagy 1889-et, vagy 1897-et ajánlja.

Dacára annak, hogy a kérdés tárgyalása nem igen hatott a dolog lényegébe, de annál többet buzdít; — figyelmet érdemel mégis, mert oly ügyre irányozza a közönség tekintetét, mely méltó arra, hogy tágabb körökben is megbeszélés tárgyát képezze.

A függelékben az orsz. zeneakadémia szegényes, gyarló állapota fölött panaszodik a szerző. Szűknek, disztelennek mondja az épületet, rosszalja a gazdagabb dotáció hiányát és kivált a vagyonos, főbb rangu intelligencia áldozatoktól irtózó közönyét kárhóztatja oly kérdéssel szemben, mely a nemzeti érzelm és jellem megőrzésének kérdésével oly bensőleg van összeforva. Teljesen osztjuk a szerző azon véleményét, hogy a jellemzetesen szép motivumokban oly dúsgazdag magyar népzene végére valahára magyar nemzeti műzenévé kellene kifejtteni. Tényleg úgy áll zenénk ügye, hogy ott hol a nemzeti tylust megőrzi, a naturalismus állapotában reked meg; oly alkotásaiban pedig, melyek a művészet törvényeinek tudatára vallanak, a nemzeties jellemzetest elsimitó kosmopolitismusba foly szét. Nézetünk szerint zenénk még azon állapotban van, melyben költészetünk Kisfaludy Károly előtt volt, midőn csak a nép poézisa birt nemzeti jelleggel, a műköltészet pedig világ-polgári általánosságban mozgott. A nemzeté, közelebből a népies gondolkodás, felfogás, érzés tiszteletben tartása és a minden művészet alapfeltételét képező aesthetikai törvényeknek érvényesítése, — ezen két, látszólag ellenkező elvnek magasabb egységben való kibékítése azon magasztos cél, melyre minden nemzet művészetének törekednie kell. Ezért örömmel üdvözljük Szilágyi művecskéjét, melyben ily égető kérdésre legalább rá van mutatva. A művecskéhez mellékelt második tervrajz a zeneakadémia épületére nézve közöl javaslatot.

Bergmann Ágost.

Szinészet.

Szombaton március hó 18-án „Die Frau Kaffesiederin“ egy felvonásu vigjáték, melynek se füle se farka, Schlesinger mint tanácsos mekegett mint egy kecske, Ottepp k. a. igen álmos volt (a terem csak úgy kongott az ürességtől.) Utána következett. „Müller és Miller“ vagy a szerelmi lecke. Eliz kitűnő mulattató két felvonásu vigjáték, az est pálmáját Zengraf k.

a. nyerte el, ki leginkább az által válik feltűnővé, hogy szerepét sugó nélkül hatalmasan adja, és biztos fellépése által egyrésztől, másrésztől izletes toiletje által, a közönség kedvence lett, eredeti volt az igazgató mint Müller theologjelölt, mely szerepet élethűen és oly jól alakította, hogy bármely elsőrangu színházon felléphetett volna, épügy Otteppné, ki a leckeadást humorral adá elé, Marlov ur szemét folyton behunja, és fejével nagyon sokat löli, nagyon lekötelezné a színházlátogató közönséget, ha eltűnne végkép a világot jelentő deszkákról.

Vasárnap március hó 19-én szépszámú közönség előtt adatott „Dr. Klaus“ L'Arronge kedvelt író 5 felvonásu vigjáték, mely a bécsi Károlyszínház reper-toirdarabja. Dicséretére legyen mondva a társaságnak, hogy mindnyájan szerepüket jelesül betanulták, és vetélkedtek a siker előmozdításán és nem hiába, a közönség ily élvezetes előadást még nem látott, és nagyon jól mulatott, a főérdem ismét Zengraf k. a. illeti, és nem tudunk eleget csodálkozásunknak kifejezést adni a felett, hogy mint értesülünk, az igazgató az elsőrendű erejét, menni engedi, Schlesinger mint Dr. Klaus helyén volt, és megmutatta azt, hogy ő is bir valamit létrehozni, Ottepp k. a. kedvtelenül játszott, semmi érzéssel nem birt, mint egy deák, ki leckéjét bemagolja, úgy tűnt fel előttünk Rosenberg mint Griesinger, és Otteppné mint ennek nővére jól játszottak. Nevettetésre Calliano ur a társaság legtehetségesebb tagja, mint az együgyü Lubovszki kocsis, leginkább szolgáltatott alkalmat, dicséretesen oldá feladatát és örülni fogunk, őt szerepeiben minél gyakrabban láthatni. A sugó jól viselte magát.

Hétfőn március hó 21-én. A Plébános szakácsnéja O. F. Berg a „Kikeriki“ szerkesztőjének talpraesett 4 felvonásu életképe adatott üres ház előtt, mely körülmény a tagokra bénítólag hatott, Schlesinger mint plébános szerepét nem tudta, folyton akadozott, Alexander mint Stiglitz miután nem szerepe, darált mint egy őrlógép, Marlov oly hideg volt, mintha legalább az Eszkimók között mozgott volna. Zengraf k. a. mint plébános szakácsnéja nagyon kedvesen dalolt, és hogy némileg a közönség kielégítve volt, neki köszönhető. Calliano mint mindig úgy ma is tetszett, különösen Zengraf k. a. a tánc alkalmával, az utolsó felvonásban egyéneknek el kellett maradni, miután a rendező hanyagsága folytán, a zenészeknek, a hangjegyek ki nem adattak.

Szerdán, március hó 24-én Ottepp k. a. jutalmául: „Feuer in der Mädchenschule“ egy felvonásu, és „Schlimme Liesel“ két felvonásu vigjátékok adattak üres ház előtt, mind ennek dacára az előadás sikerültnek nevezhető, kiválóan Ottepp igazgató mint rendező, úgy ma is megnevetetett bennünket, nagyon tetszett a gyéren látogatott színházról extemporizott couplettje. Ottepp k. a. jutalmául bátran választhatott

volna más darabot, hol épen nagyobb szerepe jutna, tehetségét nem lehet tagadni, csak hogy nem tudja használni.

Törvényszéki osarnok.

Végtárgyalások.

Ápril 5-én. Súlyos testi sértéssel vádolt Beckner Konrád ellen. Zártöréssel vádolt Frits Fülöp ellen. Vétkes bukással vádolt Pilich József ellen. Zártöréssel vádolt Topaleczky Milos ellen. Zártöréssel vádolt Kordélyos József ellen. Zártöréssel vádolt Prelits Mihály ellen.

Ápril 7-én. Súlyos és könnyű testi sértéssel vádolt Loncsár Antal ellen. Súlyos testi sértéssel vádolt Szabó József ellen. Csalással vádolt Pein Novák és társai ellen. Gyilkossággal vádolt Tuczakovits Ignác és társai elleni elhalasztott végtárgyalás folytatása.

Különféle.

Felkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy a járatok között továbbra is megmaradni sziveskedjenek. Ez annál kívánatosabb, mert áprilistól kezdve nagy alakban s nem többé a héttel osztható napokon, hanem minden kedden — mikor ugye jön más ujság — megjelentetjük a lapot. Irányunk s törekvésünk az eddigi marad: egyedül és kizárólag megyei érdekű dolgokkal foglalkozni. Működésünk két hónap óta nyitott könyvként fekszik t. olvasó közönségünk előtt; két hónap alatt majd százal szaporodtak pártolóink; ha még száz új jelentkezik, megállhatunk. Mert még mindig csak ott vagyunk, hogy alig vagyunk képesek a lapot fentartani; ambícióból pedig helyi lapba dolgozni — magát ki nem fizetvén s ép szegénységünk miatt díjaz munkatársakat nem tarthatván, anyagi támogatató arányában terheink csökkenni fognának; a lap mindenoldalúvá tételére fordítható időnk meg tetemesen bővülhetne. Mert van e nagy megye székhelyén érdekes tárgy mindig elég; de akármilyen jóakarát és lelőhad, ha látja, hogy áldozatkészsége hiába való. Mit ér nekünk, ha „megye lapja“, „tanítói, jegyzői, egyeteki s b. közlönye“-képen szereplünk címleg? — holott pártoltatásunk érdekében egyikse lendít többet a valaminél.

Az év elején ígért melléklapokat, pártolás hiányában, beszüntetjük; a reájuk beküldött összeget pedig egész éves előfizetőinknek még ma visszaküldjük, a többieknek — engedelmiükkel — javukra írjuk.

A szerkesztő és kiadó.

A budapest-zimonyi vonal iránya felett, a miniszteri tanács már határozott: a kormány a **szabadkai vonalat** pártolja. E szerint a vasut, melynek kiépítésére a kormány, az or

szággyűlés összeülése után, előterjeszti a javaslatot, — **Budapestről Kis-Kőrösön, Szabadkán, Ujvidéken és Karlócán át Zimonyig** fog vezetetni és **Ujvidéktől** nyugotra **Kamenic** előtt, közvetlenül a péterváradai erősség alatt kel át a Dunán, minélfogva e helyen egy kis alagut építése is szükségessé fog válni. Ez a vonalirány a közös hadügyminiszteriummal egyetértőleg lett megállapítva. Ezenkívül azonban a törvényjavaslat még **egy kis-kőrös-kalocsai szárnyvonal kiépítésére** vonatkozó határozatokat is tartalmazni fog. A Budapest és Zimony közötti vonal számára az érdekelt városok és községek már eddigelé is **hatszáz ezer forintot meghaladó segélyt** ajánlottak fel és biztosítottak részint készpénzben, részint pedig földben és munkaerőben. — **A vonal építési költségei 25 millió frttal** irányoztattak elő.

A m. kir. Igazságügyminiszter új. Raisz Sándor törvényszéki irnokot a nagy-kikindai kir. törvényszékhez segédtelevkönyvvezetőnek nevezte ki, Derner István zombori kir. járásbirósági végrehajtót pedig saját kérelmére, hason minőségben a szegedi kir. járásbirósághoz helyezte át.

Foispan úr Ó méltósága hivataláról leköszönt Alföldy Nándor szántovai csendbiztos helyébe Halm Ervint nevezte ki.

A helybeli iparos ifjak által a f. hó 24-ére hirdetett „Sárga csikó“ című népszínmű, közbejött akadályok miatt ma vasárnap március hó 28-án fog előadatni.

A teli idényben Szabadkán működött magyar színtársulat — Temesvári Lajos igazgatása alatt — dráma-, vigjáték-, népszínmű- és operette előadásait kedden április hó 6-án fogja megkezdeni. — Béretár 12 előadásra: körszék 10 frt. Zártszék 8 frt. Számozott hely 6 frt o. é. Bérelni lehet Zilahi Gyula és Gáborhely Kálmán uraknál, mint meghatalmazottaknál.

Tűz. F. hó 24-én délutáni 2 órakor a toronyőr által a szerb temető utcában tűz jeleztetvén, mely is Szredojevics Sava házában volt. A vész helyén legott megjelent tűzoltók által a kigyulladt egy kazal szalma fél órai működés után eloltatott. A tűz támadásának oka, hihetőleg gondatlanság.

A lefolyt héten megtartott országos vásárunk semmi-kép sem felelt meg a várakozásnak, némi élénkséget csak a szarvasmarha és lóvásár mutatott, szép ökrök jó áron keltek el, és szeszgyárosok által vásároltattak össze, míg lovak, olcsó áron szállítók által vétettek. Általános a panasz kézműiparosoknál, épugy a rőfös és diszműkereskedőknél, a kedvezőtlen időjárás sokakat a vásárlátogatástól elriasztott. A pénzhiány mindenütt nagy mérvben mutatkozott, és mindenki csak a leg-szükségesebbre szorítkozik, nyers terményekben, ló-bőrben különösen, nagy volt a behozatal, és potom áron keltek el.

A kasinóegyleti dalárda által husvét hétfőre tervezett dalestély, minthogy a Vadászkiért termében színelőadások tartatnak — elhalasztatott. —

A Baján felállítandó iparos-iskola alaptökéjének gyarapítására a bajai „ipartársulat“ legutóbbi ülésén 300 frt alapítványt tett le.

Az első magyar biztosító társulat igazgatósága a közgyűlésnek azon ajánlatot fogja tenni, — hogy jövőre a tiszta jövedelemből 2 % hazai jótékony célokra adassék.

Az első magyar ált. biztosító-társaság mérlegét mi számunk hozza; ez alkalmat is örömmel ragadjuk meg, hogy a közönség figyelmét ezen oly kiváló hazai intézetünk iránt felhívjuk, a mely 22 éves fönnállása alatt a közgazdasági téren teljes sikert mutathat föl, a minőt még egy hasonnemű hazai intézet sem s a mely őt a legkiválóbb külföldi bizt. társulatokkal egyenrangúvá teszi.

A kimerítő s minden tekintetben szabatos mérleg, valamint a számoknak szakszerű csoportosítása világos képet nyújt a mélyebb belátásúaknak minden egyes üzleti ágról s az érdekelteknek minden nevezetesebb mozzanatról. Az összes aktívák 14 300,000 frtra rugnak s nagyobb részt osztrák-magyar bank és magyar földhitelintézeti záloglevelekből, továbbá vasúti elsőbbségekből s könnyen pénzzé tehető más befektetésekből állnak, melyek állandó és jövedelmező kamatozást biztosítanak, árfolyamingadozásnak csak kis mértékben levén alávetve, mi tekintetben egyébiránt a gazdagon dotált tartalékalap útján kellően gondoskodva van. A még f. tüzbiztosításokért visszatartott díjtartalék, melynek magassága minden biztosító-intézet securitásának legmegbízhatóbb ismerve, 2.400,000 netto díjbevételel szemben 1.735,000 frtot — tehát 72 és fél százalékot tesz. — Ez egy oly magas száztóli, melyet a legkevesebb külföldi s egyetlen egy belöldi intézet megközelítőleg sem mutathat föl. Ezen nyereség-tartalék az alapszabályszerű intézkedés folytán további javadalmazások által az évi nyereségekkel a tiszta díjbevételek egész évi magasságára lesz kiegészítve.

Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 6.360,000 frtra rug; ez oly összeg, mely, a biztosítások magasságát és tartamát tekintve, igen gazdagon dotálnak tünik föl, mi a közzétett számtani mérlegből minden részletében ki is világlik.

Az 1879. évi nyereség az ingatlanokban történt leírások, valamint a díjtartalék és más alapok rendkívül gazdag dotálása után a részvényesek részére 200 forintos osztalék-kifizetést tesz lehetővé, a mi 20 százalék kamatnak felel meg s ezen kívül ők még az utolsó 20%-os befizetési kötvényeket is visszakapják, melyeknek összege 600,000 frtra rug, mely összeg a fölgyűlt tartalékokkal az alaptökéhez csatoltatott.

A részvénytőke e szerint 3 millió forinttal teljesen be van fizetve, a nyereség-tartalék 1 millió forinttal kiegészítve, mely utóbbi a legközelebbi közgyűlésen hozandó alapszabályok értelmében 3 millió frtra fog emeltetni.

A társulat fönnállása óta elemi károkért 53 és fél millió frtot, halálesetekért és kiházásitási díjakért 4.800,000 frtot fizetett ki készpénzben, közhasznú célokra és alapítványokra pedig az utóbbi években több mint 100,000 frtot adományozott.

A „Zdravlye“ című lap 5-ik száma a következő tartalommal jelent meg: 1. A himlőről 2. A rágásról. 3. Russzenda fürdőről. 4. Az ivó vizről. 5. A gyermek ágyat fekvőről. 6. A szoba virágokról. 7. Különféle hasznos tudni valók. 8. Jegyzetek. — Mint halljuk, e lap néhány hét múlva latin betűkkel nyomtatva, fog szinte megjelenni.

Táborszky és Parsch zenemű kereskedésében megjelent. „Magyar népdalok“ zongorára négy kézre átírta Thern Károly ára 1 frt 20 kr — Továbbá „Im Maiengrün“ című legyelke, zongorára, írta Fahrbach Fülöp karmester, a Mollináry 38. sz. gyalogsorezredben.

A héten kihuzott lotto számok:

Budapest márc. 20-án. 88, 14, 40, 39, 18.

N.-Szeben márc. 24-én. 43, 58, 64, 52, 39.

Szerkesztői üzenetek.

— J. K D—n. Küldeményed vettük, legközelebb közölni fogjuk. — Kérünk minél többet.

— Ch. J. Ügyét, bár magántügy, most az egyszer elvégeztük.

— Cirus. Hogy ugy feljajdul! tán tyukszemére léptünk? ugy ezer bocsánat.

— O. K. A lapot mi rendesen küldjük, ha eltéved, kérjük reklamálja.

— Z. P. Késmárkon. Versét közölnök — ha ön írta volna, — de miután minden vers Petöfy költeményeiből van kiollózva, így azokat nem közölhetjük. — Egyébiránt ajánlani fogjuk önt szabásznak, mivel oly jól tud bánni az ollóval.

— Lacinak. „Böles tanácsok.“ Hallgatunk azokra és megtartjuk, — a lomkosár számára.

— B. B. A—n. Névtelen levelet nem közölhetünk.

— Vencsorozla és proletár. A küldött pattantyúknak csak egy hibájok van — hogy nem pattannak. Hiányzik belőlük a puskapor, határozottan mondhatjuk; egyikük sem találta azt fel.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos s kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

I. os. kir. szabadalmazott duna-gőzhajózási társulat.

A személyszállító gőzösök menetrende

1880. Márczius 25-től kezdve

további intézkedésig.

Felfelé:

BEZDÁNBÓL BUDAPESTRE: hétfőn, szerdán, pénteken, szombaton és vasárnap 9 órakor este.

Lefelé:

BEZDÁNBÓL ORSOVÁRA: szerdán és szombaton; ZIMONYBA: kedden, szerdán, csütörtök, péntek és szombat reggeli 8 órakor.

A Mohács-Pécsi vasut vonatai a gőzösök meneteivel közvetlen összeköttetésben állanak.

Bezdan. 1880. Márczius 24-én.

Az ügynökség.

A pénzügyministerium 1878 évi 51899. számú rendelete értelmében bélyegmentes.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ

I. Tűz-, szállítmány- és jégbiztosítás

KIADÁSOK

Huszonkettedik évi zárszámla 1879. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK

VAGYON

I. Tűzbiztosítás.		frt	kr	frt	kr	I. Tűzbiztosítás.		frt	kr	frt	kr
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonása után		1161750	25			Az 1878. évről áthozott díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		1004435	70		
Függőben maradt károk tartaléka		131548	46			A díjtartalék szaporítására külön fordított összeg		586835	57		
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával		290111	24			576396602 frt 51 krnyi kötött biztosítások utáni díjak és a folyó évben lejárt díjkötelezvények 3625071 frt 19 kr.					
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek és adó		394693	49			Levonva: törlesztett díjak 227330.45					
Behajthatlan követelések leírása		17316	45			viszontbiztosítási díjak 726527.31					
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		1575835	41			lejárt visszabiztosít. díjkötelezvény részére 288081.28	1241939.04	2383132	15		
				3571255	30	Az 1878-ik évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért		116973	09	409137	51
II. Szállítmány-biztosítás.						II. Szállítmány biztosítás.					
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával		65266	33			Az 1878-ik évről áthozott díjtartalék		30355	81		
Függőben maradt károk tartaléka		45052	03			33759309 79 krnyi kötött biztosítások utáni díjak 252927.22					
Szerzési költségek		27670	09			Levonva: törlesztett díjak 8043.03					
A szállítmány-biztosítási üzlet terhelő igazgatási költségek		24498	22			viszontbiztosítási díjak 106301.60	114344.63	138582	59		
A következő évek készpénz díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával		34645	65	197132	32	Az 1878-ik évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért		42010	84	21094	27
III. Jégbiztosítás.						III. Jégbiztosítás.					
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával		637140	66			36377988.12 krnyi kötött biztosítások utáni díjak		842317	04		
Szerzési költségek		63796	95			levonva: törlesztett díjak 24997.06					
A jégbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek		125213	11			viszontbiztosítási díjak 60858.52		85855	58	75640	46
Behajthatlan követelések leírása		1508	71	827659	43	IV. Egyéb bevételek.					
A társasági tartalék-tökének kiegészítésére fordított kamatösszeg				131326	84	Beváltott szelvények utáni kamatok		221451	07		
1879. évi nyeresmény				645281	12	Házak jövedelme és egyéb bevételek		92416	70	31380	77
				5372655	01					5372655	01

KIADÁSOK.

Tizenhetedik évi zárszámla 1879. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

VAGYON

II. ÉLETBIZTOSÍTÁS		frt	kr	frt	kr	II. ÉLETBIZTOSÍTÁS		frt	kr	frt	kr
Törlesztett kötvények díja		48186	19			A mult évből áthozott díjtartalék				584598	69
Visszaváltott kötvényekért		110394	77			Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után		153954	73		
Halálesetek után megtérített összeg		395262	33			az előbbi években kiállított kötvények után		1041643	12		
Lejárt kiházasítási tőkékért		232494	95			a biztosított tőke emelésére fordított nyeresmények		16007	05	121160	90
Kiházasítási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítés		25379	39			Mult évi függőben volt károk tartaléka		92724	38		
Függőben levő károk tartaléka		96099	08			Illetékek		18965	83		
Évjáradékokért		5529	45			Kamatjövdelem		396559	85	50820	06
Viszontbiztosítási díjak		42036	91								
Bélyegekért		6842	71								
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok stb.		47914	22								
Tiszti fizetések		35050	41								
Jövedelmi adóért ez évi nyeresmény után		10187	10								
Orvosi díjakért		8965	16								
Szerzési és díjbehajtási költségek		88841	78								
Behajthatlan követelések leírása		2077	48								
		1164761	93								
Díjtartalék ez év végén		6133922	28								
				7298684	21						
Nyeresmény				267124	44						
				7565808	65					7565808	65

Budapest, 1879. december 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG: Hajós József, Harkányi Frigyes, Fehér Rudolf, Lévy

Pecz Vilmos, életbizt. osztályfőnök. — Frank Frigyes, a közp. ügyvezetés főnöke.

A jelen zárszámlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek és a törvényben s az alapszabályokban meghatározottaknak találták.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG: Rudnyánszky Ferenc, Tornyai Schosb

ÉRTÉKPAPÍR-ÉRTÉKESÍTŐ-TÁRSASÁG BUDAPEST.

és jégbiztosítási üzlet.

VAGYON.

Mérleg-számla 1879. december 31-én.

TEHER.

kr	frt	kr	frt	kr				
1	Elhelyezett tőkepenézek az első hazai takarékpénztárnál és m. k. államkincstári pénztár-jegyekben	860100	—	1	Részvény-alaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 forint	2000000.—	—	—
2	Értékpapírok:				Részvény-alaptőke: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 forint	1000000.—	3000000	—
a)	998000 frt m. földhitelintézeti 5% záloglevelek á 95 ³ / ₄ %	955585.—		2	Teljesen kiegészített társasági tartalék-tőke	1000000	—	—
b)	335000 frt m. földhitelintéz. 5 ¹ / ₂ % záloglevelek á 100 %	335000.—		3	Tűzbiztosítási díjtartalék készpénzben, a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	1575835,41		—
c)	1500000 frt kassa-oderbergi vasut aranykötvények á 94 ⁴ / ₅ %	1422000.—		4	Szállítvány-biztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül	34645,65	1610481	06
d)	199500 frt kassa-oderbergi vasut ezüstkötvények á 79 ² / ₅ %	158403.—		5	Tűzbiztosítási függő károk tartaléka	131548	46	—
e)	627300 frt Pest városi kölcsön-kötvények á 99 %	621027.—		6	Szállítványbiztosítási függő károk tartaléka	45052	03	—
f)	Pesti Lloyd-társasági, Prága városi és olasz alapítványi kötvények	106775,50		7	Árkülönbözeti számla	232267	55	—
	a fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok	22826,30	3621616	80	8 Dunaparti ház adó tartaléka	22053	12	—
3	Leszámított és egyéb váltók	165903	23	9	Különbféle követelések	315179	90	—
4	A társaság házaai Budapesten és Prágában	1500000	—	10	Előbbi évekről eddig föl nem vett osztalékok	3665	—	—
5	Különbféle adósok:			11	Tisztviselők nyugdíj-alapja	335885	14	—
a)	pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél	844844	44	12	1879. évi nyeresemény	645281	12	—
b)	maradványok idegen intézeteknél	119280	23					
6	Jégbiztosítási osztály folyó számlán	136276	76					
7	Életbiztosítási " " "	83885	81					
8	Központi pénzkészlet	9506	11					
			7341413	38			7341413	38
	A következő években lejáró díjváltók és kötelezvények összege	3280119 frt 76 kr.			* A díjtartalék az 1879. nyereseményből emelke lett	1734481 frt 97 krra.		

ÉRTÉKESÍTŐ-TÁRSASÁG BUDAPEST.

VAGYON.

Mérleg-számla 1879. december 31-én.

TEHER.

kr	frt	kr	frt	kr				
Értékpapírok	5593168 frt							
1	2000000 frtnyi osztrák-magyar bank 5 %-os záloglevelei 100 frtjával	2000000	—	1	Díjtartalék levonva viszontbiztosítási díjtartalék	226201,65	3133922	28
2	1073200 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 6 %-os záloglevelei 100 frtjával	1073200	—	2	Biztosítási alap	214038	10	—
3	1500000 frtnyi magyar földhitelintézeti 5 ¹ / ₂ %-os záloglevelek 100 frtjával	1500000	—	3	Kiházasítási tőkék nyeresége az 1880—1913. évekre	165321	85	—
4	500000 frtnyi magyar földhitelintézeti 5 %-os záloglevelek 95 ³ / ₄ frtjával	478750	—	4	Függőben levő károk tartaléka	96099	08	—
5	236100 frtnyi magyar földhitelintézeti 5 %-os érc értékű záloglevelek 112 frtjával	264768	—	5	Díjleszállításokra vonatkozó nyeresemények tartaléka	2275	36	—
6	291000 frtnyi magyar általános földhitel-részvénytársasági 5 ¹ / ₂ %-os záloglevelek 95 frtjával	276450	—	6	Előre fizetett díjak az 1880—1888. évekre	2984	56	—
7	1879. évben esedékes kamatok	46937	13	7	Föl nem vett nyeresemények 1878. évről	282	94	—
8	Hitelzálogi kölcsönök	184062	81	8	A központ követelése folyó számlán	83885	81	—
9	Kötvény-kölcsönök	942442	—	9	Viszontbiztosító intézetek és mások követelései	11127	25	—
10	Vezér- és főgynökségek s mások tartozásai	210451	73	10	1879. évi nyeresemény	267124	44	—
		6977061	67				6977061	67

Rudolf, Lévy Henrik. — IGAZGATÓ HELYETTESEK: Ormódy Vilmos, Ullmann Károly Pál.

nyvezés főnöke. — Ifj. Kacsvinszky János, életbizt. könyvvivő.

nyben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek találtuk. — Budapest, 1880. évi feb. hó 27-én.

Tornyai Schosberger Zsigmond, Ürményi József.

A zombori kir. törvényszék elnökétől.

230. szám.
eln. 1880

Pályázat.

A vezetésem alatti kir. törvényszék területén lévő hódásghai kir. járásbiróságnál lemondás folytán üresedésbe jött és évi 300 frt fizetéssel, 40 frt lakpénzzel és 50 frt ruhailletményvel ellátott II-od osztályu hivatalszolgai állomásra pályázat nyitattik.

Ezen állomást elnyerni óhajtok felhivatnak, miszerint életkorukat, nyelvismeretüket, ugy eddigi foglalkozásukat kitüntető, sajátkezüleg irt kérvényüket, folyó évi május hó 6-ig terjedő határidő közben alólirotthoz benyujtsák

Megjegyeztetik, hogy hosszasan szolgált, és polgári alkalmazásra jogosító igazolvánnyal bíró altisztek, — az ezen ügy ágazatnál tényleges szolgálatban lévő hivatalszolga segéden kívül — más pályázók felett az 1873. évi II. t. c.-hez képest elsőbbséggel bírnak.

Zomborban, 1880. évi március hó 18-án.

3-1

Széchenyi József
kir. törvényszéki elnök.

Van szerencsém a t. c. közönséget értesíteni, miszerint ügyvédi irodámat **f. é. április hó 6-án** helyben a **párizsi utcában** levő saját házamba teendem át.

Zomborban, 1880. március hó 20-án.

Stern Mór

3-2.

köz- és váltó-ügyvéd.

Hirdetés.

3-2

Bezdán mezővárosában az egyik segédjegyzői állomás megüresedvén, betöltésére választási határidőül folyó évi április hó 11-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki. Ezen állomással 400 frt évi fizetés van összekötve s az azt elnyerni óhajtok a megyei szabályrendelet értelmében fölszerelendő folyamodványait a fenti határidőig a községi előjáráságnál nyujthatják be.

Kelt Bezdánban, 1880. évi március hó 18-án.

Bosnyák János,
jegyző.

Virtz Antal,
bíró.

Helyiség változtatás.

Van szerencsém a t. c. közönség tudomására hozni, miszerint az

„arany ekevashoz“

cimzett **vasáru** és **köszén** üzletemet, főutcában, mely 1824. évben alapított, és a volt Gergurov Mladen jelenleg pedig Stojkovits G. Zach. úr házában létezik, **1880-ik évi április hó 1-én**

Sztanimirovits Pál

úr házába helyezem át.

Egyúttal esedezem a nagyérdemű közönség számos látogatásáért, én pedig iparkodni fogok, hogy becses kívánalmaiknak és a belém helyezett bizalomnak az új helyiségben is mindenkor megfeleljek.

Zomborban, 1880. évi március hóban.

Mély tisztelettel

Gergurov Dániel

3-1

vasárus „az arany ekevas“-hoz.

Egy régibb **zongora** jó karban, jó hanggal, kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebb értesítést nyerhetni **Jovanovics Sava úrnál.**

3-2.

Hirdetmény.

Minden néven nevezendő

F o g f á j á s

azonnal megszűnik — **még ha a fogak odvasak és romlottak is** — az

indiai kivonat

használata által.

Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 35 kr.

Egy nagy „ „ „ „ „ 70 kr.

Főraktár : HEINDLHOFER RÓBERT

kereskedésében Zomborban.

6-4

ÁRAK

az osztrák államokra nézve.

	frt. kr.
1/4 itcés palack	3 60
1/2 itcés palack	1 80
3/4 itcés palack	— 90
1 itcés palack	— 50

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weisser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztii főorvosok által igazolva,

ÁRAK

az osztrák államokra nézve.

	frt. kr.
1/4 itcés palack	3 60
1/2 itcés palack	1 80
3/4 itcés palack	— 90
1 itcés palack	— 50

mindennemű idült köhögések, mellfájások, náthaláz, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdőelnyalkásodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soha nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnően jótékonyan hat, — különösen gőrcsős-köhögés és szamárhurutnál; elősegíti a nehéz s megaludt nyalkakiköpést, a gégeingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, még az oly heves és gonosz aszkórköhögést is, s a vérhányást.

12-3

Használati utasítás.

Ezen szörpből naponként legkevesebb három theakanállal vétetik be, először éhgyomorra s aztán a l-fekvés előtt, s két- vagy négy itcés üveg használata után tökéletes gyógyulás következik be. A savanyu vagy zsíros ételek s igen erős italok élvezése elmellőztetvén, más egyéb különös életmód nem kívántatik.

Mayer G. A. W.,
gyáros Breszlauban és Bécsben.

Kapható:

HEINDLHOFER R.

kereskedésében Zomborban.

Férfi- és női-ruhatár megnyitása.

Ezennel a n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy folyó évi március hó 1-én itthelyt a főutcában SZEMZŐ GYULA úr házában

FÉRFI- ÉS NŐI-RUHA-RAKTÁRT

nyitottam.

A legelső posztógyárakkal közvetlen összeköttetésben vagyok, és főtörekvésem az, hogy pontos és előzékeny kiszolgálát, valamint az árúknak olcsó árak melletti eladása által, tisztelt vevőim bizalmát magamnak biztosítsam.

Üzletvezetőm Kapp József úr, kit a t. közönség, mint jeles szakembert már ismer, minden erejével törekedni fog, a ruhák kiszabása és összeállításánál a jó ízlést a divattal összhangzásba hozni.

Minden megrendelésnek 24 óra alatt megfelellhetek.

Különösen ajánlom még dúsan berendezett

GYERMEK- ÉS NŐI-RUHÁKBÓL ÁLLÓ RAKTÁROMAT,
és vagyok teljes tisztelettel

Zomborban 1880. év március havában

BIRNBAUM SÁNDOR.

HIRDETMÉNY.

Az alólirott bank ezennel tudatja a t. c. közönséggel, hogy

1880. évi Március hó 1-jétől

kezdve magánfelek betételeire **6 %**, **községek, árvapénztárak, intézetek, közhasznu egyletek és testületek** betételeire pedig **6 1/2 %** kamatot szabályszerű elmondás mellett ad. Eme kedvezményben, vagyis betéteiket **6 1/2 %** kamat mellett elhelyezni, **magánfelek** is részesülnek, hogy ha betéteiket egy évre és három havi felmondás iránt adják át a banknak.

Egyuttal van szerencsénk a t. c. közönség tudomására hozni, hogy hasonlóan ép folyó évi **Március hó 1-jétől** kezdve **jelzálogilag biztosított váltókölcönöket 7 %**, **egyezer forintnál magasabb és három hónapi lejáratra szóló bankváltókat 8 %**, **három hónál hosszabb lejáratu és ezer forintnál kisebb váltókat pedig 9 %** mellett **számítol le**, nemkülönben, hogy az **értékpapirokra** adott **előlegek** után évenkénti **3 %** kamatot számít fel. Azonkívül az eddig felszámitatni szokott 20 krnyi iratdíj minden leszámított száz forint után, tekintet nélkül a lejáratu időre, továbbra is igénybe fog vétetni.

Zomborban 1880. évi február hó 17-én.

Zombori kereskedelmi és iparbank.

K U N D M A C H U N G.

Die gefertigte Bank beehrt sich einem p. t. Publikum die höfliche Mittheilung zu machen, daß sie **vom 1-ten März l. J.**

von Privatpartheien Einlagen mit 6%, — von **Gemeinden, Waisenkassen, Instituten, Gemeinnützigen Vereinen und Korporationen aber zu 6 1/2%**, pro anno gegen statutenmäßige Bedingung übernimmt. Diese Begünstigung, Einlagen zu 6 1/2% plaziren zu können, wird auch **Privatpartheien** eingeräumt, wenn sie sich im Voraus erklären, das eingelegte Kapital ein Jahr unkündbar bei der Bank zu belassen und dieses nur gegen dreimonatliche Kündigung beheben zu können.

Unter Einem erlaubt sich die gefertigte Bank einem geehrten Publikum zu Kenntniß zu bringen, daß sie ebenfalls **vom 1-ten März l. J. Rimeffen in Realkredit mit 7%**, **Bankrimeffen von 3 Monate Laufzeit und von Tausend Gulden aufwärts mit 8%**, und **Appoints unter Tausend Gulden ö. W. und von über drei Monat bis zu sechs Monat Laufzeit mit 9 % eskomptierte** und Darlehen auf **Werthpapiere zu 8%** pro anno ertheilt. Außerdem werden die bis nun berechneten Schreibgebühren von 20 fr. ö. W. nach je Hundert Eskomptevaluta ohne Unterschied der Laufzeit berechnet.

Zombor am 17-ten Feber 1880.

6—5.

Zomborer Handels- und Gewerbe-Bank.